БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ

Інноваційні процеси в науці та освіті

Матеріали
І Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю
(23 жовтня 2019 року)

Рада молодих учених
Бердянського державного педагогічного університету

Бердянськ, 2019

УДК 378:001. (063)
І–23

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ
Голова конференції - Богданов Ігор Тимофійович, доктор педагогічних наук, професор, ректор Бердянського державного педагогічного університету
Співголови:
Ліпич Вікторія Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи Бердянського державного педагогічного університету;
Нікішина Тетяна Ігорівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і славістики Бердянського державного педагогічного університету, голова Ради молодих учених БДПУ
Організатори конференції:
Онищенко Сергій Вікторович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій Бердянського державного педагогічного університету, голова Ради молодих учених факультету ФМКТО БДПУ;
Єфименко Юрій Олександрович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій Бердянського державного педагогічного університету,
Денисова Анжеліка Сергіївна, провідний фахівець Бердянського державного педагогічного університету

І-23 **Інноваційні процеси в науці та освіті :** матеріали І Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю (23 жовтня 2019 року) : збірник тез. – Бердянськ : БДПУ, 2019. – 81 с.

До збірника увійшли матеріали І Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю "Інноваційні процеси в науці та освіті". Матеріали збірника будуть корисними для дослідників, науковців, аспірантів, пошукувачів, викладачів, студентів

За зміст статей і правильність цитування відповідальність несе автор.

© Бердянський державний педагогічний університет, 2019
© Автори статей, 2019

ЗМІСТ

БІОЛОГІЧНІ НАУКИ. ЕКОЛОГІЯ.

Гришко С.В., Непша Я.Ю.
Сучасний екологічний стан атмосферного повітря в Запорізькій області 6
Непша Я.Ю., Вінніченко Д.В.
Сучасний геокологічний стан поверхневих вод Запорізької області 9

ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ

Shershniova Tatiana Viktorovna
Psychological Analysis of Food Behaviour of Modern Students 12
Бондаренко І., Бєлова Ю.Ю.
Методика навчання учнів 10-11 класів технології в'язання гачком 15
Буянов П.Г.
Вплив інформаційних технологій на розвиток андрагогіки 17
Гричаник Н.І.
Види експериментальних практичних занять з методики навчання студентів-філологів шкільного аналізу епічних творів 19
Єрьоменко Б.К., Бєлова Ю.Ю.
Методика навчання учнів обробки деревини в старшій школі на уроках технологій 22
Кобзєва І.М., Бєлєніннік О.Є.
Впровадження сучасних методів сексуального просвітництва в закладах освіти 24
Криуліна Т.М., Бєлова Ю.Ю.
Застосування елементів народного мистецтва при вивченні технології виготовлення одягу для учнів старшої школи 27
Кучерява Анастасія, Бєлова Ю.Ю.
Особливості використання техніки вязання руками на уроках технології . . 29
Меджидова С.Е., Бєлова Ю.Ю.
Національно-патріотичне виховання на уроках технологій в старшій школі. 31
Мельник Т. М.
Інноваційні підходи до викладання теми "Технологія виготовлення вишитих виробів" у 9 класах загальноосвітньої школи на уроках трудового навчання 33
Ніколаєнко Ж.М.
Проектно-технологічна діяльність учнів на уроках технологій 35
Онищенко С.В., Галєєва О.Ю.
Технологія валяння з вовни в наші дні 37
Онопрієнко К.О., Переворська О.І.
Шляхи організації корекційної роботи з розвитку фонетичної сторони

мовлення у старших дошкільників із ЗПР 39
Печенєва І.А.
Методика навчання учнів 10-11 класів технології виготовлення виробів з бісеру з використанням інтерактивних технологій 42
Прохорова Л.А., Зав'ялова Т.В.
Формування основ наукового світогляду учнів під час вивчення шкільного курсу географії 45
Псьол А.В.
Екологічна компетентність учнів 5-х класів під час вивчення теми «Технологія вирощування кімнатних рослин» 47
Піліпська Л.М., Буянов П.Г.
Методи творчого мислення на уроках технології 49
Селезньова О.П.
Використання комп'ютерних технологій в навчальному процесі 52
Тіхонова К.А., Буянов П.Г.
Особливості естетичного виховання учнівської молоді 55
Шовкун А.В., Кравець Н.П.
Анімалотерапія на уроках української літератури у роботі з учнями з інтелектуальними порушеннями 58
Юркевич Г.Й.
Основні аспекти інноваційних процесів в освіті 62

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Вишнивецький К.Ю.
Особливості впровадження туристичного он-лайн сервісу у практику підготовки спеціалістів туристичної галузі 64
Павелчак-Данилюк О.Б.
Новітні технології в системі управління навчанням 66

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ

Дурнєва Т. В.
Використання інноваційних технологій на уроках математики 69
Семчишин Л.М.
Застосування сучасних підходів при викладанні математичних дисциплін . 72

ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

Дойнов І.І., Хіврич І.І.
Фізичне виховання студентів 75
Хіврич І.І.
Фізичнє виховання студентської молоді 77

АНІМАЛОТЕРАПІЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ У РОБОТІ З УЧНЯМИ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Шовкун Анастасія Віталіївна
Студентка факультету спеціальної та інклюзивної освіти НПУ імені М.П.Драгоманова
Кравець Ніна Павлівна
Кандидат педагогічний наук, доцент
(Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Київ)

У роботі розглянуто використання анімалотерапії на уроках української літератури. Доведено корекційно-реабілітаційний вплив засобів анімалотерапії на учнів з інтелектуальними порушеннями.

Анімалотерапія (від лат. animal – тварина) – вид терапії, що використовується з метою психотерапевтичної допомоги для лікування і профілактики психофізичних порушень.

Результати аналізу даних особових справ учнів 7-9 класів з інтелектуальними порушеннями свідчать, що у 56% учнів, крім розумової відсталості, наявні соматичні захворювання, що призводять до порушень різноманітних емоційних регуляцій, виникнення емоційно-поведінкових розладів, внаслідок чого настають відхилення у психічному розвитку підлітків. У 44% школярів розумова відсталість супроводжується нервово-психічними відхиленнями [5].Також фізичний розвиток підлітків з інтелектуальними порушеннями буває досить різним. У одних він не відрізняється від розвитку учнів з типовим розвитком, у других спостерігаються суттєві відхилення від норми. Отже, всі учні потребують індивідуального підходу «з метою компенсації та корекції недоліків психофізичного розвитку, сутність якого полягає у врахуванні таких показників, як темп праці учнів, її продуктивність, розумова працездатність, особливості сприймання й розуміння навчального матеріалу з читання, самостійність і активність під час роботи з художніми творами, повнота, міцність та усвідомленість засвоєних знань і умінь, здатність до вправляння, витривалість та наполегливість у досягненні мети й подоланні труднощів, що забезпечується знаннями та опанування уміннями кожним школярем [4, с. 59].

З метою корекції наявних у підлітків порушень ми використали на уроках української літератури технології навчання, які враховують характер і специфіку матеріалу, що вивчається, рівень інтелектуального розвитку школярів, їхні можливості й інтереси. Насамперед використали анімалотерапію, зважаючи на її функції: корекційну, розвиткові, психотерапевтичну, реабілітаційну, виховну, культурологічну, соціальну, оскільки анімалотерапія базується на методах використання тварин з метою корекційно-реабілітаційної роботи та лікування, позитивно впливаючи на когнітивні, мотиваційні, фізичні процеси в учнів-читачів, оптимізує мотивацію до різних видів життєдіяльності.

Роль, форми, складові, особливості анімалотерапії розглянуто в роботах В. Агафоничева, Б. Левінсона, Н. Кряжевої, М. Войтеховського, С. Верещагіної та ін.

Метод анімалотерапії базується на близькості психічної сфери людини і тварини насамперед в тім, що для людини і тварини близькими є п'ять основних якостей: голод, любов, спрага, біль, страх. Як складова психічної корекції, анімалотерапія допомагає підліткам формувати соціальний інтерес, поліпшувати адаптацію в соціумі, коригувати емоційно-вольову сферу. Емоції сприяють мобілізації психічної діяльності та поведінки, впливають на зміст і динаміку пізнавальних психічних процесів: сприймання, уваги, уяви, пам'яті, мислення, мовлення – загалом на корекцію усіх сторін особистості. Провідна роль щодо поступового впливу на свідомість кожного учня, його емоційну та вольову сфери належить художній літературі як формі існування культури [7, с. 123; 7; 8].

Значення художньої літератури як чинника розвитку й корекції відхилень у розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями розглянуто в роботах А. Аксьонової, М. Гнєзділова, Н. Кравець, В. Синьова, Т. Ульянової та ін. Однією з інновацій є застосування поряд з методами навчання літератури інноваційних технологій у процесі роботи школярів з художніми та науково-пізнавальними творами, зокрема застосування анімалотерапії.

На уроках української літератури ми використали різні символи тварин: іграшки, малюнки, іграшкових казкових героїв, аудіозаписи з голосами свійських і диких тварин, птахів.

Завдяки анімалотерапії в учнів не лише зростала зацікавленість до читання художніх та науково-пізнавальних творів. Насамперед вони виховувалися, відбувалася корекція поведінки, формувалися такі моральні риси, як доброта, чуйність. Працюючи над оповіданнями Ю. Збанацького «У розвідці», «Дике козеня» поєднання мистецьких дисциплін з анімалотерапією за спільної корекційної діяльності дало позитивні результати, оскільки зв'язок між кожним учнем і твариною-символом будувався на емпатії. У підлітків відмічалося зниження гіперактивності, поліпшення когнітивних і соціальних функцій, збагачення словникового запасу, покращала словесна комунікація. Навіть іграшкові тваринки-іграшки викликали седативний ефект у гіперактивних учнів, дотик і близькість яких до дітей зумовлювали комфорт і підтримку.

Працюючи з твором Г. Сковороди «Бджола та Шершень» застосували апітерапію (лат. apis – бджола). Учні розглядали бджолу, імітували її звуки, що зацікавлювало їх, сприяло правильній вимові звуків з, ж, розвитку фонематичного слуху, виховувало бережливе ставлення до комах даного виду та зацікавленість професією бджоляра, яка доступна даній категорії підлітків.

Одним з основних жанрів, у якому чарівне, побутове, авантюрне подано у вигляді вигаданих осіб, фантастичних сил, подій є українська народна казка. Українські народні казки про птахів забезпечують у дітей-читачів досвід спілкування і віртуальної взаємодії з птахами, завдяки чому є можливість вирішувати певні труднощі, що зустрінуться у майбутньому дорослому житті.

Цінність казок про птахів полягає у відсутності в них прямої моралізації, настанов, а проблеми подано в метафоричній формі. Працюючи з українською народною казкою «Хитрий півень» учні глибше усвідомили сутність понять «добро і зло, чесність, справедливість, хитрість, мудрість».

У процесі аналізу вірша Лесі Українки «Соловейковий спів навесні» ми застосували орнітотерапію, зважаючи на те, що «пташиний спів, особливо на лоні природи – найкращі ліки від депресії, засмученості, чудовий засіб для відновлення гарного настрою. І, як наслідок, відновлення сил. Перш за все втрачених за рахунок емоційного навантаження, а інколи і з вини хвороби» [3, с. 43-44]. Спів птахів не має негативного впливу на зосередження уваги. Використання засобів звукозапису голосів птахів стало умовою для віртуального спілкування з птахами, прослуховування їхніх голосів. Водночас використали аудіовідеоматеріали, знайомлячи учнів з соловейком, оскільки його важко побачити у природі, лише є можливість чути спів.

Спостереження за учнями засвідчили, що завдяки анімалотерапії більшість з них позбавлялися стресу, втоми, роздратованості, депресії. У процесі зорового, слухового, тактильного контактів учні відчували певне задоволення, звільнялися від негативних емоцій, набуваючи позитивних.

Україна дотримується прогресивних світових природоохоронних трендів. Зокрема у другій частині статті 35 Закону України від 16 червня 1992 р. «Про природно-заповідний фонд України» сказано, що «зоологічні парки загальнодержавного значення є природоохоронними культурно-освітніми та науково-дослідними установами». У Карпатах, біля озера Синевир у навколишніх лісах водиться багато різноманітних тварин, птахів, комах, які можуть слугувати засобами психокорекції для дітей з порушеннями фізичного та психічного розвитку, особливо для дітей з інтелектуальними порушеннями. Під час екскурсій до озера Синевир та у навколишні ліси учні, які відпочивають, можуть відвідувати створені зоопарк та акваріум, що сприяло б їхньому загальному психофізичному розвитку та корекції наявних психофізичних порушень.

Анімалотерапія не лише лікує, а й попереджає нервові розлади. Так, у Прибузькій спеціальній школі І-ІІ ступеня Вінницької області у кожному класі є акваріуми, а у спеціально відведеному в школі куточку релаксації розміщено великий акваріум. На перервах учні відпочивають, сидячи на зручних м'яких диванах, спостерігають за рибками, їхнім життям, поведінкою та самі заспокоюються. Особливо така діяльність корисна для гіперактивних підлітків, які, спостерігаючи за спокійними акваріумними рибками, заспокоюються, у них знижується тиск. На уроках вони стають уважними, активними, з охотою виконують запропоновані завдання. Особливо це помітно на уроках української літератури, коли потрібно більше, ніж на уроках з інших предметів, спокійно тривалий час сидіти, не рухаючись і мовчки читати.

Отже, застосування анімалотерапії на уроках української літератури забезпечує корекцію поведінкової, мотиваційної, діяльнісної, когнітивної сфер в учнів з інтелектуальними порушеннями.

Література

1. Агафонычев В. Анималотерапия. Усы, лапы, хвост – наше лекарство. СПб: Наука и техника, 2006. 304 с.

2. Верещагина С. Р. Анималотерапия. Москва: Просвещение, 2001. 105 с.

3. Козицький І. Орнітологія – нове слово і таке древнє споконвічне поняття. // Анімалотерапія в контексті розвитку сучасних методів комплексної реабілітації: матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції 5-6 квітня 2019 року / За ред.. А. Шевцова, М. Шеремет. Київ: Альянс, 2019. С. 43-49.

4. Кравець Н. П. Індивідуальний підхід як основа корекційної роботи з розумово відсталими дітьми на уроках читання. Нова педагогічна думка: науково-метод. журнал / гол. ред. М. Віднічук. Рівне, 2006. №3. С. 55-59.

5. Кравець Н. П. Особливості психофізичного розвитку розумово відсталих учнів та чинники, що ускладнюють їхню читацьку діяльність. Наукові записки. Серія "Психолого-педагогічні науки" (Ніжинський державний ун-т імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин: НДУ імені М. Гоголя, 2016. № 2. С. 51-58.

6. Кравець Н. П. Творчий розвиток учнів з особливими освітніми потребами як один із шляхів їх соціалізації // Topical issues of social pedagogy: Collective monograph. CARICOM, Barbados, 2017. PP. 79-99.

7. Петько Л. В. Впровадження педагогічних ідей В.О.Сухомлинського у процес формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища для майбутніх дефектологів в умовах університету // Ідеї гуманної педагогіки та сучасна система інклюзивного навчання : зб. матер. Всеукр. науково-метод. конференції, присвяченої 97-річчю від дня народження В.Сухомлинського, 29-30.09.2015 / уклад. О.Е.Жосан. – Кіровоград : Ексклюзив-систем, 2015. С. 315−318.

8. Петько Л. В. Стимулювання творчих здібностей підлітків засобами втілення образу казкового персонажу// Лялька як знак, образ, функція: Матер. всеукр. наук.-практ. конф. «Другі Марка Грушевського читання» ; за ред. О.С.Найдена. – Київ.: ВД «Стилос», 2010. С. 200–204.

9. Kravets N. P. Readiness of Mentally Retarded Pupils-Teenagers to the Reader's Activity Mastering. Intellectual Arhive, 2015. Volume 4. No. 4 (July). Series "Education & Pedagogy". Toronto: Shiny Word Corp. PP. 123–136. URI htt:// enpuir. npu. edu.ua / handle /123456789/8413.